

Umeåföretag utbildar Sveriges Mark- och miljödomstolar och norska Statens Vegvesen i miljöfrågor

2014-05-22

Det Umeåbaserade konsultföretaget Enetjärn Natur introducerade för några år sedan konceptet med ekologisk kompensation till Sverige. Nu i veckan har landets Mark- och miljödomstolar, samt representanter från norska Statens Vegvesen, varit på besök i Umeå för att lära sig om det nya verktyget.

- Idag är det gratis att förstöra natur. Det enda du behöver betala för är den egna exploateringen, det vill säga att planera, få tillstånd, att gräva och bygga och kanske för att köpa marken, men själva bortförandet av natur kostar ingenting. Du behöver inte betala för att du förstör en värdefull bäck eller 10 häckningar av lövsångare, menar Anders Enetjärn, VD för Enetjärn Natur.

Det vill Enetjärn Natur förändra. I samband med att de hjälpte till som miljökonserter vid byggandet av Botniabanan i Umedeltat myntade de begreppet ekologisk kompensation. De hjälpte då Banverket att anlägga norra Europas största kompensationsområde, 500 hektar av våtmarker, strandängar och lövskogar. Därefter har det i Sverige blivit allt mer vanligt att aktörer som jobbar med exploatering av natur får krav från Länsstyrelsen att kompensera för den skada de vållar naturen och djurlivet. Ärenden som inte sällan överklagas och hamnar på Sveriges Mark- och miljödomstolars bord.

- Vi höll två konferenser om det här 2011 och efter det började Länsstyrelserna att använda sig av verktyget. Eftersom kompensationsärenden blir vanligare även hos Mark- och miljödomstolarna har domstolarna själva tagit initiativ till ett par utbildningsdagar. Vi anlätades som deras lärare, säger Anders Enetjärn.

För några år sedan insåg EU-kommissionen att man inte lyckats nå EU:s mål för biologisk mångfald fram till år 2010. Istället fortsätter den biologiska mångfalden att minska drastiskt i hela Europa. Något som bland annat beror på att stora arealer varje år förvandlas från grön natur till industrier, städer, vägar, järnvägar, hamnar, energianläggningar, gruvor och så vidare.

- Storleken på den förlusten varje år i Europa är ungefär 100 000 hektar, vilket är lika mycket som Öland. Så varje år omvandlas ett helt Öland från grön natur till brunt. Det är ett jättestort problem för oss på lång sikt och kommer att kosta pengar. Naturen och ekosystemen är helt enkelt grunden för mycket av det vi är beroende av, till exempel mat och kläder. Ekologisk kompensation är ett bra verktyg för att balansera upp förluster av natur som exploateras, hävdar Enetjärn.

Även norska Statens Vegvesen har gått den två dagar långa utbildningen om ekologisk kompensation. I Norge är de mitt inne i ett större infrastrukturprojekt där de bygger om E6:an från Oslo norrut genom staden Hamar. Vägen kommer att byggas om i ett våtmarksområde med höga värden för fåglar och djur. Efter en statlig utredning i Norge bestämdes ifjol att stora vägprojekt ska tillämpa ekologisk kompensation. Därför behövde de lära sig mer av vad det innebär. De tog då kontakt med Enetjärn Natur i Umeå.

Under utbildningen har deltagarna bland annat fått en checklista på 6 punkter som är tänkt att användas för att både planera och ta ställning till ekologisk kompensation.

- Med checklistan blir det lättare att bedöma om det som planeras är en tillräcklig bra kompensation, säger Enetjärn.

Totalt har mer än 50 viktiga beslutsfattare från två länder tagit del av Enetjärn Naturs erfarenheter av ekologisk kompensation. Om det leder till mer och bättre ekologisk kompensation vid exploateringsprojekt så kommer markanvändningen i både Sverige och Norge bli mer hållbar.

Bild: Norska Statens Vegvesen på besök vid kompensationsområdena i Umedeltat.

Text: Ingela L Johannesson

För mer information kontakta:

Anders Enetjärn, VD Enetjärn Natur

Telefon: 070 – 321 30 09

Mail: anders.e@enetjarnnatur.se

Josefin Blanck, naturvårdskonsult, Enetjärn Natur

Telefon: 070 – 643 90 10

Mail: josefin@enetjarnnatur.se

www.enetjarnnatur.se